

ÇÖZÜM, GENÇLİĞİN ELLERİNDEDİR

Hüseyin ARSLAN

Mamak Anadolu Lisesi Öğrencisi

Merhaba, konuşmama başlamadan önce böyle bir sempozyum düzenleyen ve konuşmacı olarak bir liseliye kürsüyü emanet eden Eğitim-Sen'e teşekkür ediyorum. Burada beni dinleyen tüm eğitim emekçilerini, akademisyen ve öğrencileri en içten duygularıyla selamlıyorum. Şiddetin toplumsal bir sorun haline gelmesi ve bunun yansımalarının en ciddi şekilde görüldüğü liseler hakkında konuşurken, elimden geldiğince sorunu liselilerin bakış açısından ele almaya ve çözüm önerilerimi aynı bakış açısıyla vermeye çalışacağım.

Okullarımızda şiddet, son zamanlarda yaşanan kavgaların ölümlerle sonuçlanmasının da etkisiyle medyanın gündemine girdi. Şiddetin temel sebebi olarak, televizyon ekranlarına yansıyan şiddet görüntüleri ve Kurtlar Vadisi cinsinden mafya dizileri gösterildi. Oysa son günlerde daha çarpıcı biçimde ortaya çıksa da şiddet sorunu, okullarımızda uzun zamandır var olan bir gerçektir. Önemsiz görülen kavgalar, öğrencilerin taşıdığı kesici-delici alet sayısındaki artış, 1997 yılından 2005 yılına gelindiğinde açılan çocuk davalarında görülen inanılmaz boyutlardaki artış, ne yazık ki kısa zaman öncesine kadar kimselerin dikkatini çekmemiştir.

Tüm bunların oluşmasını, sadece televizyondaki dizilere ya da bazı bilgisayar oyunlarına bağlı olarak ortaya çıkan, gençliğin etkilendiği negatif bir hareketlenme olarak değerlendirmek, ciddi bir toplumsal hezeyanın varlığını inkar etmek olacaktır.

Egemenler tarafından pompalanan şiddet kültürünün tüm topluma ve toplumun çekirdeğini oluşturan gençlere etkisi, olayların kaynağını oluşturmaktadır. **"Güç için para, para için gerekirse şiddet uygula!"** düsturunun yıllardır sessizce empoze edildiği gençler; yasak, ayıp, günah, tabu pompalayanların kısılcığında ve magazin programlarının

renkli rüyaları arasında sıkışıp, kendilerini acımasız bir eğilimin kucağında bulmaktadırlar. Eğitim sisteminin gün geçtikçe bireycileştirilmesi, daha ilkokul sıralarında filizlendirilen sıra arkadaşıyla bile rekabet etme fikri, yani kariyerizmin okul sıralarına yansımış versiyonu, sadece kendini düşünen, kendisi dışında etrafındaki neredeyse hiçbir canlı varlığa değer vermeyen insanlar oluşturmada, ne yazık ki başarılı olmaktadır. Piyasanın vahşi koşullarına ayak uydurabilmesi için eğitim adı altında insani değerleri kaybettirilen bir neslin, şiddet eğilimi taşıması hiç de yadırganacak bir durum değildir.

Yetersiz çevresel koşullarda, spor salonsuz, kütüphanesiz, hiç bir sosyal etkinlik imkanı tanınmayan, hayatı çoğunlukla ev, dersane, okul üçgeni arasında sıkışmış ve yaşam alanı git gide daraltılan biz gençler, zaman zaman hayata, doğaya bile yabancılaştığımızı düşünmekten kendimizi alamıyoruz. Düşünsel ve fiziksel enerjimizi harcayacak uygun platformlar bulamıyoruz. Belki sizlere basit bir önerme gibi gelecek ama şiddetin temel sebeplerinden biri de budur bence.

Şiddet olayları, özellikle düz liseler ve meslek liselerinde arkadaşlarımızın hayatlarına mal olurken, benzer olayların özel okullarda, kolejlerde neredeyse hiç görülmemesi; bu toplumsal sorunun ekonomik bir boyutunun da olduğunu ve gelir dağılımındaki adaletsizliğin, sorunun belki de en büyük nedenlerinden biri olarak görülebileceğini çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır.

Biz gençlerin, çoğumuz tam anlamıyla farkında olmasa da, örgütlenmeye ihtiyaç duyduğu da bir gerçektir. Ama örgütlenmemiz, bir araya gelmemiz, kendimizi ifade edebilecek alanlar yaratmamız, genellikle engelleniyor. Kendimizi ifade edebileceğimiz, kültürel sanatsal etkinliklerde bulunabileceğimiz platformların yaratılmaması da şiddet olaylarının süregelmesinin nedenlerinden birisidir bana göre. Çünkü gençliğin her zaman içinde duyduğu örgütlenme, toplu olarak kendini ifade edebilme kaygısı; örgütlenme fikrinin öcüleştire-

rilmesi, gerçek anlamı dışında kullanılması gibi nedenlerle, yanlış bir zemine kayıp bir araya gelen üç-beş arkadaşın oluşturduğu, çete tarzı örgütlenmelerin oluşmasına neden oluyor. Okullarda varolması ve teşvik edilmesi gereken çeşitli öğrenci örgütlenmeleri (ÖTK'lar, Kol ve Klüpler gibi), maalesef ya hiç olmuyor ya da sadece adet yerini bulsun diye, kağıt üzerinde, çalışır gözükken ama çalıştırılmayan, örgütlenmeler olarak kalıyorlar. Böylece şiddet, kendini ifade edecek alan bırakılmayan gençler için, kendini ifade etme aracı haline geliyor. Oysa biz gençlerin en azından bu tip örgütlenmelere ihtiyacı olduğu, su götürmez bir gerçektir.

Milli Eğitim Bakanlığının ve okul yöneticilerinin, şiddet olaylarına ilişkin sunduğu çözüm yöntemleri, okulların kapısına dikilecek güvenlik görevlileri ve okulun etrafını çevirecek dikenli teller şeklindedir. Ülkeyi yönetenler, polisiye önlemleri, bir taraftan bunu gençlerin güvenliğini sağlamanın bir yöntemi olarak açıklarken, bir taraftan da gençliğin kendisini ifade edecek, bir araya gelip örgütlenecek mekanizmalar yaratmasını engellemenin bir yöntemi olarak kullanmaktalar. Yani şiddete karşı oluşturulan güvenlik önlemleri, bana göre şiddetten kurtulmanın bir yöntemi olan, "gençlerin kendi sorun ve talepleri için bir araya gelmelerini" engellemenin bir yöntemine dönüştürülüyor. Kol ve kulüp faaliyeti yürüten gençlerin zaman zaman idare tarafından "şu şu konulara fazla karışmayın" biçiminde uyarılması, öğrencilerin güvenlik görevlileri ve kameralarca sürekli izlenmesi, bizler için bir rahatlama değil, tam tersine gerilmeye ve paranoyaya yol açıyor.

Yaşanan olaylar ve Milli Eğitim Bakanlığının, devlet yetkililerinin yaklaşımı, onların bizlere yaklaşımının ne olduğunu da ortaya koyuyor. Genelde gençlik; yönetenlerin siyasetçileri, toplumbilimcileri, emniyet yetkilileri ve öteki "**toplum terbiyecisi**" kurumları tarafından, "**baş belası**" olarak görülen bir toplumsal kategori olmuştur. Çünkü gençlik; iş isteyen, aş isteyen, eğitim isteyen, güvenli bir gelecek isteyen, önüne konanı beğenmeyip, "Hayır! Daha iyisini isterim." diyen sürekli masraf edilmesi gereken, ama ne yapacağı

Hüseyin Arslan

da çok belli olmayan, mevcut düzenin sürmesinde güvenilir bir toplumsal kesim olarak yöneticiler tarafından hep kuşkuyla karşılanmıştır.

Türkiye'nin yakın tarihi açısından bakıldığında; '60'lı yıllarda dünyayı keşfetmeye başlayan ve egemenlerin çürümüş, yozlaşmış ekonomik, siyasi, ahlaki değerlerine başkaldıran gençliği anarşist, terörist, vatan-millet düşmanı, toplumsal bir tehlike ilan eden egemenler; gençliği bir yandan ülke ve halkın sorunlarını tartışan bir siyasetin dışına iterken öte yandan da onu sürekli "denetim altında tutmayı" kendi geleceğinin başlıca güvenlik kaygısı edinmiştir. Bu bakımdan yönetenlerin liselerde şiddete, çeteleşmeye, uyuşturucuya karşı olduklarını ifade etmelerini samimi bulmuyorum ve onların bu durumdan çok da rahatsız olmadıklarını düşünüyorum. Onlar, mevcut gençlik kuşağından rahatsız değiller bence. Eğitim sistemi ve müfredatının özgür, bilimsel ve demokratik bir yapıya kavuşması için hiçbir girişimde bulunmayanların, okulları biraz daha hapishanelere benzeterek, okullarda şiddet sorununun giderilebileceğini düşünmelerine ise şaşırıyorum. Onlar, her tür sorunu olduğu gibi, bu sorunu da bir güvenlik sorununa indirgeyerek; bu meselenin de toplumsal bir adaletsizliğin ve var olan sistemin bir sonucu olduğu gerçeğini gözlerden kaçırmak istiyorlar.

Liselerdeki şiddet olaylarının ölümlerle sonuçlanması, medyanın ilgisini de beraberinde getirdi. Medyada olaylar tartışılırken televizyondaki şiddet içerikli dizi ve filmlerin etkisi tartışılıp duruldu. Medya adeta timsah gözyaşları döktü. Ekranlarda boy gösteren sosyologların, toplum bilimcilerin bir çoğu, meselenin asıl sebebi olarak Kurtlar Vadisi benzeri dizileri gösterdiler. Bu dizilerin kuşkusuz önemli bir etkisi var. Fakat sorunun tek bir nedeni varmış gibi tartışılması, sorunun çözümüne katkı sunmuyor. Ama medyada süren tüm tartışmalara rağmen, televizyonların ve devlet yetkililerinin bu dizilerin şiddeti, mafyacılığı özendirdiği türünden açıklamalarına rağmen, bu tür dizilerin yayından kaldırılmaması ise, var olan iki yüzlülüğü kanıtlar nitelikte. Medya burada önemli bir faktör.

Medyanın gençliği şiddet eğiliminden uzaklaştıracak, bizlere gerçekten gelişimimize yardımcı olacak yayınlar sunması, şiddet eğilimine karşı katkı sunabilir. Ama bugün yaratılmak istenen gençlik kuşağı, bireyci, kısa yoldan köşeyi dönmek için her yolu mubah gören, rekabetçi bir gençlik kuşağı. Bu bakımdan medya organları, yayınlarını da buna göre yapıyorlar.

Okullarda şiddete karşı mücadele, her arkadaşımızın, hem tek başına hem de okullarda şiddete hayır diyen öğretmenler, veliler ve diğer öğrenci arkadaşlarımızla bir araya gelerek yürütmesi gereken bir çalışmadır. Salt konuşarak, öğütler vererek şiddetin önüne geçilebileceğini düşünen öğretmenlerimiz varsa eğer, yanılıyorlar bence. Egemenlerin yoz popüler kültür ile yıllardır yavaş yavaş işlediği kültüre, sanat olmayan sanata, sanatçı olmayan sanatçılara karşı kendi insani değerlerimizi taşıyan kültürümüzü koymakla başlayacak sorunun çözümü. Naylon kahramanlar yerine, gerçek halk kahramanları biz gençliğin önüne idol olarak konursa, sorunun çözümü için önemli bir adım atılmış olacak. Gençliğin kendini ifade edebilmesi için platformlar yaratılırsa, isteklerini dile getirebilmesi, gerektiğinde tepkisini koyabilmesi sağlanırsa ve kolektivist bir çalışma tarzı yaratılırsa; dersliklerde sorunun çözümü için çok da büyük bir engel kalmaz önümüzde. Okullara yeterli mali destek ile her okula spor salonları ve sahaları, tiyatro salonları, kültür, sanat, fikir klüpleri gibi gençlerin fiziksel ve düşünsel enerjisini harcayabileceği alanların yaratılması, şiddet sorununun çözümü için yapılması gerekenlerdendir bence.

Ayrıca bu toplumsal sorunun çözümünde, öğretmenlerimize de büyük pay düştüğünü unutmamak gerekiyor. Paylaşım denilen duygunun neredeyse yok edilmeye çalışıldığı eğitim kurumlarında, öğrencilerine sevginin erdemini anlatacak, hayatı onlarla paylaşacak olanlar öğretmenlerimizdir. Eğitim sistemindeki gerici engelleri ellerinden geldiğince aşabilecek olanlar da öğretmenlerimizdir. Özellikle EĞİTİM-SEN gibi bir kurumun mensubu olan öğretmenle-

Hüseyin Arslan

rimizden beklentilerimizin biraz daha fazla olmasını hoş karşılayacağınızı düşünüyorum.

Sorunun çözümü aile, öğretmen, öğrenci işbirliğinde, gelir dağılımındaki adaletsizliğin giderilmesinde, yoz popüler kültüre karşı açılacak savaştır. Öğretmenlerin öğrencilerine gerici müfredatın konularını ezberletmesinde değil, onlarla yaşamı paylaşabilmesindedir çözüm. Gençliğin tüm hayatının bağlandığı saçma sapan sınavlardan kurtulmasındadır çözüm. Çözüm barıştır, kardeşliktir, tek tek sınıflardan başlayarak oluşturacağımız omuz omuza vermiş gençliktir çözüm.